

TEGNAPI FILOLÓGIÁNK
MAI SZEMMEL

TEGNAPI FILOLÓGIÁNK MAI SZEMMEL

Az MTA Modern Filológiai Társasága
tudományos konferenciájának előadásai
Budapest, 2010. október 27–28.

Szerkesztette
BÁRDOSI VILMOS

TINTA KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, 2011

SEGÉDKÖNYVEK
A NYELVÉSZET TANULMÁNYOZÁSÁHOZ 127.

Sorozatszerkesztő:
KISS GÁBOR

Szerkesztette:
BÁRDOSI VILMOS

A szerkesztésben közreműködött:
GYULAFI MÓNIKA
NAGY SÁNDOR ISTVÁN

Lektorálta:
NYOMÁRKAY ISTVÁN
BAŃCZEROWSKI JANUSZ

ISSN 1419-6603
ISBN 978-963-9902-87-9

© A szerzők, 2011
© Bárdosi Vilmos szerkesztő, 2011
© TINTA Könyvkiadó, 2011

A kiadásért felelős:
Nyomárkay István, a Modern Filológiai Társaság elnöke
Kiss Gábor, a TINTA Könyvkiadó igazgatója
A nyomdai munkálatokat az Akaprint Nyomdaipari Kft. végezte.
Felelős vezető: Freier László

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	7
ALBERT SÁNDOR	
Milyen volt az 50-es évek „magyar” fordításelmélete?	9
BALÁZS GÉZA	
Az internet filozófiájához – Retorikai megközelítés	15
BAŃCZEROWSKI JANUSZ	
Paradigmaváltás a nyelvtudományban	21
BENŐ ATTILA	
Modalitás, nyelvi kategorizálás, fordítás	33
DUDÁS MÁRIA	
Az igékből képzett főnevek vonzatai a bolgár nyelvben	53
DZIEWOŃSKA-KISS DOROTA	
Néhány megjegyzés a frazeológia szerepéről a világ nyelvi képének re- konstruálásában (magyar és lengyel anyag alapján)	71
FARCZÁDI BENCZE TAMÁS	
A reália fogalmának (lehetséges át)értelmezése Mark Twain <i>Tom Sawyer</i> <i>kalandjai</i> című regényének magyar fordításai alapján	77
GÓSY MÁRIA	
Beszédszövegek filológiai szempontból	85
JÁSZAY LÁSZLÓ	
A nyelvi világgép az orosz ’hóvihar’ fogalomban	95
L. CSENGŐDI ÁGNES	
A nyelvi kontinuum jellegből adódó kérdések szláv nyelvterületen	105
NYOMÁRKAY ISTVÁN	
Egy érdekes nyelvi kölcsönhatás	111
PAPP ANDREA	
„Jobb, mint az eredeti” – „Olvasóbarát” angolszász gyerekirodalom?	115
PÁTRÓVICS PÉTER	
Az időfogalom és a nyelvi időrendszerek	121
SÁROSDYNÉ SZABÓ JUDIT	
Hagyományok és reformok a nyelvtudományban	133

SZÉKELY GÁBOR	
Még egyszer a fokozásról és a mérésről	139
SZIJJ ILDIKÓ	
Igei paradigmák az első spanyol és portugál nyelvtanokban (Antonio de Nebrija és Fernão de Oliveira)	145
VESZELSZKI ÁGNES	
Neologizmusok a digilektusban, különös tekintettel a szóképzésekre	157
VIHAR JUDIT	
A japán nyelv új fogalmak fordításának és fordításának tükrében	167
ZACHAR VIKTOR	
Politikai neologizmusok a német és a magyar nyelvben és az ezekkel kapcsolatos fordítási problémák	175
A kötet szerzői	185

BEVEZETŐ

A Magyar Tudományos Akadémia Modern Filológiai Társasága 2010 októberében is megrendezte hagyományos konferenciáját, ezúttal „Tegnap filológiánk mai szemmel” címmel. A Társaság vezetősége és választmánya évről évre igyekszik olyan átfogó témát találni, amelynek kutatása a tudományos érdeklődés előterében áll, s amely egyúttal arra is alkalmas, hogy fiatal, új erőknek előadási és publikációs lehetőséget teremtsen.

A konferencián elhangzó előadások közvetlen vagy közvetett módon kapcsolódtak a megjelölt témakörhöz. Szó volt általános és elméleti nyelvészeti kérdésekről, a világ nyelvi képeinek egyes fogalmak megnevezésében való tükröződéséről. Elhangzottak a fordítás elméletével és gyakorlatával foglalkozó előadások, valamint bepillantást nyertünk olyan, sokak számára ismeretlen, új dolgokba is, mint a digilektusok nyelve.

Az előadások lektorált és szerkesztett szövegét tartja kezében az olvasó. A szerzők alapos tájékozottsága, a lektorálás és a gondos szerkesztés garantálja, hogy konferenciánk anyaga tudományosan értékelhető, hasznos publikációkkal gyarapítja a hazai filológiát.

A szerkesztés munkáját ezúttal is Bárdosi Vilmos professzor úrnak köszönjük!

Budapest, 2011. június hó 14-én

Nyomárkay István
A Modern Filológiai Társaság elnöke